

SANAYİDE GELİŞMELER VE İSTİHDAM EĞİMLERİ

Pınar KAYNAK, Araştırmacı

Yönetici Özeti

TÜİK, Nisan 2018 işsizlik oranını %9,6 olarak açıklamıştır. İşsiz sayısı Mart dönemine göre %3,9 oranında azalarak 3 milyon 86 bin kişi seviyesine inerken, işgücü %1,2 oranında artarak 32 milyon 95 bin kişi seviyesine çıkmıştır. İşgücüne katılım oranı (İKO) ise %53 olarak açıklanmıştır. Bu oran Mart dönemine göre 0,6 puan, geçen yılın aynı dönemine göre 0,3 puan yüksektir. Sanayi istihdamı ise Mart dönemine göre 32 bin kişi artmıştır.

SPM, 15 Ağustos'ta açıklanacak Mayıs dönemi genel işsizlik oranınının 0,1 puan azalarak %9,5, tarım dışı işsizlik oranınının ise bir önceki dönemle aynı kalarak %11,4 seviyelerinde seyretmesini beklemektedir. Mevsimsellikten arındırılmış tarım dışı işsizlik oranınının ise 0,4 puan artarak %12,6 seviyesinde gerçekleşmesini tahmin etmektedir. Bu gelişmelere paralel olarak istihdam oranınının 0,4 puan artarak %48,3 düzeyinde, sanayi istihdamınının ise ufak bir artışla 5 milyon 660 bin kişi seviyesinde gerçekleşmesini beklemektedir.

TÜİK Verilerinin Seyri(Gerçekleşme)

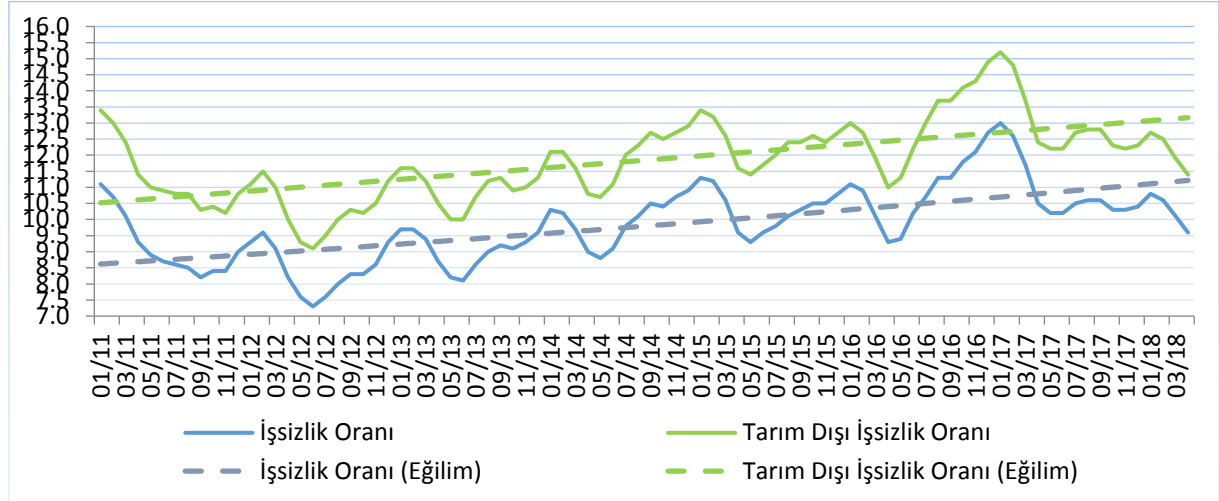
GÖSTERGE	Nisan	Mart	Nisan	Değişim	Değişim
	2017	2018	2018	Aylık	Yıllık
	(1)	(2)	(3)	(3-2)	(3-1)
İşsizlik oranı (%)	10,5	10,1	9,6	0,5 ↓	0,9 ↓
MA-İşsizlik oranı (%)	11,1	9,9	10,3	0,4 ↑	1,2 ↓
Tarım dışı işsizlik oranı (%)	12,4	11,9	11,4	0,5 ↓	1,0 ↓
MA-Tarım dışı işsizlik oranı (%)	13,2	11,8	12,2	0,4 ↑	1,0 ↓
İşgücü	31 444	31 709	32 095	%1,2 ↑	%2,1 ↑
MA-İşgücü	31 462	32 039	32 109	%0,2 ↑	%2,1 ↑
İşsiz	3 287	3 210	3 086	%3,9 ↓	%6,1 ↓
MA-İşsiz	3 505	3 188	3 291	%3,2 ↑	%6,1 ↓
İşgücüne katılım oranı (%)	52,7	52,4	53,0	0,6 ↑	0,3 ↑
MA-İşgücüne katılım oranı (%)	52,7	53,0	53,1	0,1 ↑	0,4 ↑
İstihdam	28 157	28 499	29 009	%1,8 ↑	%3,0 ↑
MA-İstihdam	27 956	28 852	28 818	%0,1 ↓	%3,1 ↑
Tarım	5 320	5 058	5 305	%4,9 ↑	%0,3 ↓
Sanayi	5 372	5 618	5 650	%0,6 ↑	%5,2 ↑
İnşaat	2 187	2 069	2 155	%4,2 ↑	%1,5 ↓
Hizmet	15 277	15 755	15 899	%0,9 ↑	%4,1 ↑

İşsizlik

Nisan döneminde işsizlik verilerindeki düşüşün güçlenerek devam ettiği görülmektedir. Genel işsizlik oranı ve tarım dışı işsizlik oranı Mart dönemine göre 0,5 puan azalarak sırasıyla %9,6 ve %11,4 olarak açıklanmıştır.

TÜİK, Nisan 2018 genel işsizlik oranını %9,6 olarak açıklamıştır. Bu oran bir önceki yılın aynı döneminden 0,9 puan, Mart 2018 dönemi işsizlik oranından 0,5 puan düşüktür. İşsiz sayısı ise geçtiğimiz yılın aynı dönemine göre %6,1 oranında azalmıştır. Genel işsizlik oranına paralel olarak tarım dışı işsizlik oranı da Mart dönemine göre 0,5 puan azalmış ve %11,4 seviyesinde seyretmiştir. Bu oran bir önceki yılın aynı dönemine göre 1 puan düşüktür. Dolayısıyla, işsizlik oranlarındaki azalma eğiliminin güçlenerek devam görülmektedir. Genel işsizlik oranı, tarım dışı işsizlik oranı ve eğilimler Şekil 1’de gösterilmiştir. Her iki işsizlik oranında da Kasım 2012’den bu yana süregelen artış eğilimi devam etmektedir.

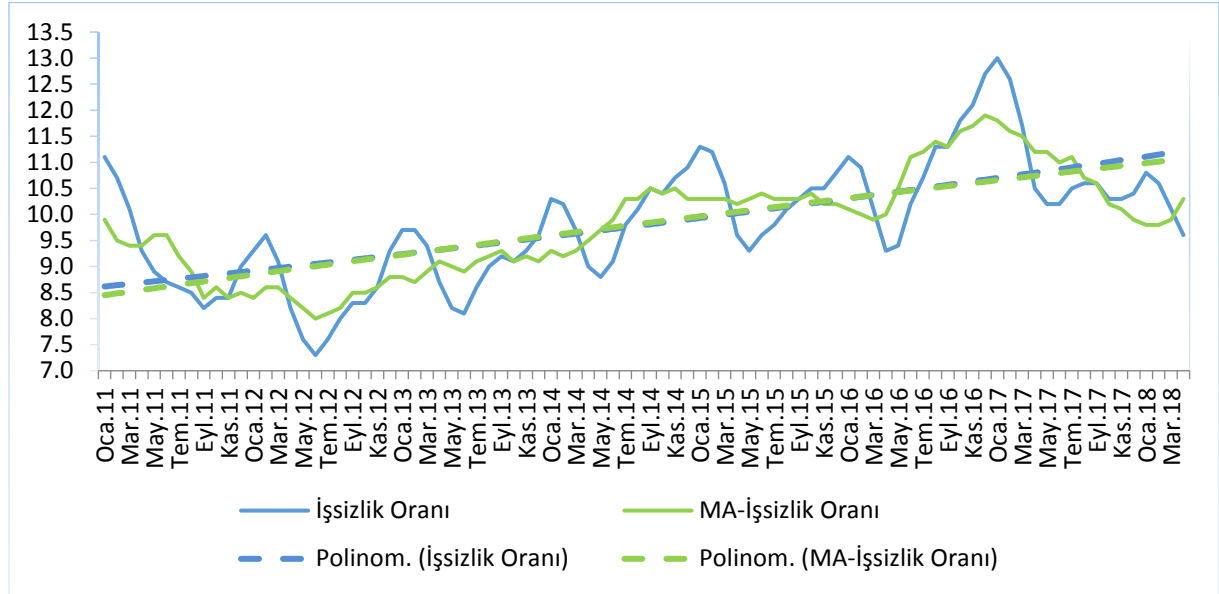
Şekil 1: Genel ve Tarım Dışı İşsizlik Oranları

Kaynak: TÜİK

Diğer yandan, mevsim etkilerinden arındırılmış genel işsizlik oranı da mevsim etkilerinden arındırılmış tarım dışı işsizlik oranı da bir önceki döneme göre 0,4 puan artarak sırasıyla %10,3 ve %12,2 seviyelerinde gerçekleşmiştir.

Şekil 2: Genel İşsizlik ve Mevsimsellikten Arındırılmış İşsizlik Oranları

Kaynak: TÜİK

İşgücü

Nisan döneminde işgücü, Mart dönemine göre %1,2 oranında artmış ve 32 milyon 95 bin kişi olarak açıklanmıştır. Geçen yılın aynı dönemine göre ise %2,1 oranında bir artış görülmektedir. Bu da 651 bin kişinin daha işgücüne katıldığını göstermektedir. Mevsim etkilerinden arındırılmış işgücü bir önceki döneme göre 70 bin kişi artarak 32 milyon 109 bin kişi seviyesine çıkmıştır. Bu da bir önceki döneme göre %0,2 oranında, geçen yılın aynı dönemine göre ise %2,1 oranında bir genişleme olduğuna işaret etmektedir.

İşgücüne Katılım Oranı

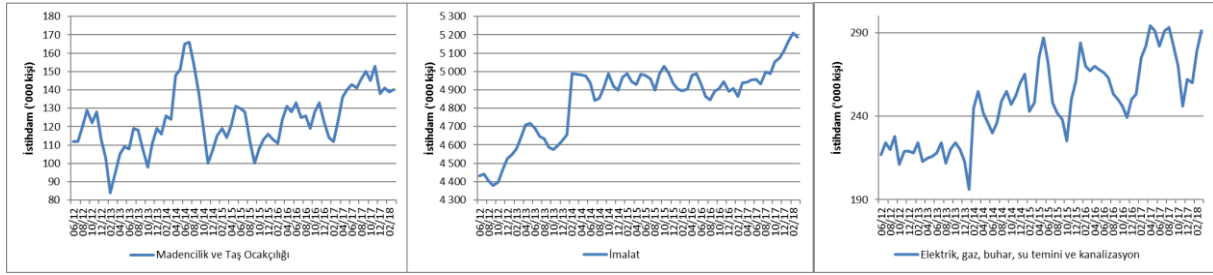
Nisan 2018 toplam işgücüne katılım oranı (İKO) %53 olarak açıklanmıştır. Bu oran Mart döneminden 0,6 puan, geçen yılın aynı döneminden ise 0,3 puan yüksektir. Mevsim etkilerinden arındırılmış işgücüne katılım oranı ise Mart dönemine göre 0,1 puan artarak %53,1 olarak açıklanmıştır. Bu oran geçen yılın aynı döneminden 0,4 puan yüksektir.

İstihdam

Nisan 2018'de imalat sektöründe istihdam bir önceki döneme göre 21 bin kişi artarak 5 milyon 207 bin seviyesine ulaşırken, madencilik ve taş ocaklığı ile altyapı hizmetleri sektörlerinde toplam istihdam 11 bin kişi artmıştır. Bu değişimlere paralel olarak sanayi sektörü istihdamı Mart dönemine göre 32 bin kişi artmıştır. Yıllık bazda hem imalat sektöründeki 265 bin, hem de madencilik ve taş ocaklığı ile altyapı hizmetleri sektöründe meydana gelen 12 bin kişilik artışa mukabil, sanayi istihdamı yıllık olarak 278 bin kişi artmıştır. Şekil 3'te Haziran 2012'den itibaren sanayi alt sektörlerinde yaratılan istihdam gösterilmektedir.

Sanayi istihdamı aylık olarak 32 bin kişi, yıllık olarak ise 278 bin kişi artmıştır.

Şekil 3: Sanayi Alt Sektörlerinde İstihdam Artışı

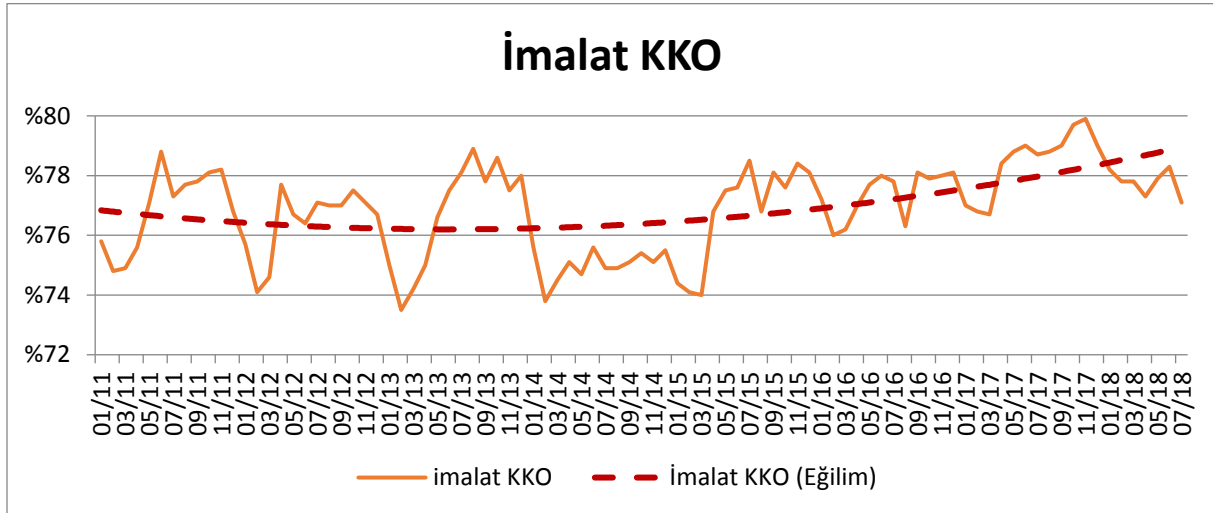

Kaynak: TÜİK

İmalat Sanayi

İmalat sektöründe faaliyet gösteren firmaların yöneticilerinin TCMB İktisadi Yönelim Anketi'ne verdikleri yanıtlara göre hesaplanan "İmalat Sanayi Kapasite Kullanım Oranı" (KKO), Nisan döneminde geçen yılın aynı ayına göre 1,1 puan azalarak %77,3 seviyesinde seyretmiştir. Bu rakam Mart 2018 dönemi imalat sanayi KKO seviyesinden 0,5 puan düşüktür.

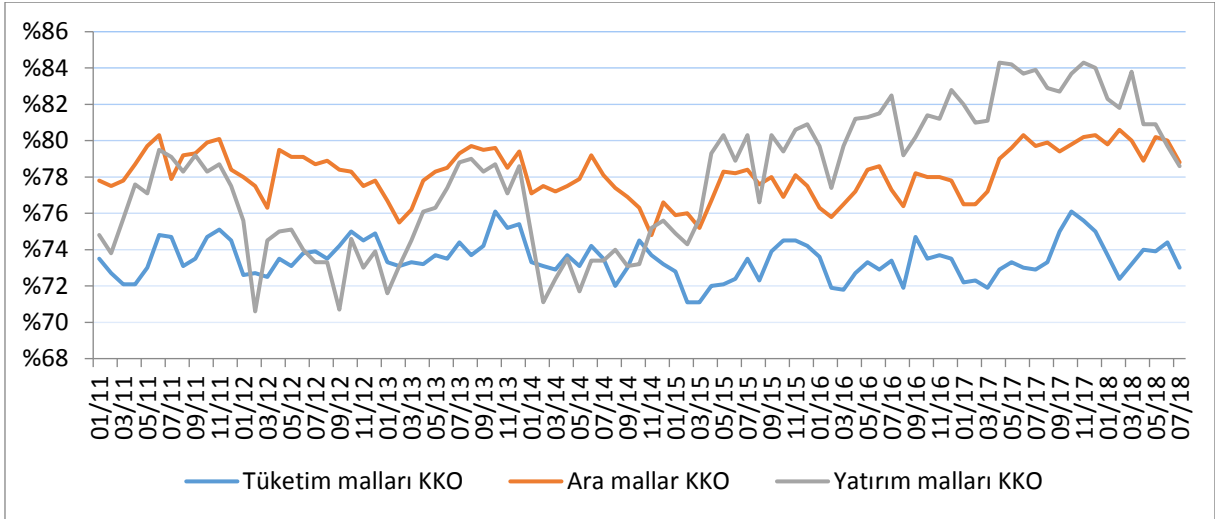
Şekil 4: İmalat Sanayinde Kapasite Kullanım Oranları ve Eğilim

Kaynak: TCMB

İmalat sanayinin üç alt ana dalı olan tüketim malları, ara mallar ve yatırım malları imalatları için kapasite kullanım oranları, Şekil 5'te gösterilmiştir.

Şekil 5: İmalat Sanayi Alt Sektörlerinde Kapasite Kullanım Oranı

Kaynak: TCMB

Nisan 2018’de yatırım malları imalatı alt sektöründeki kapasite kullanım oranı bir önceki aya göre 2,9 puan azalarak %80,9 seviyesine inmiştir. Yine aynı dönemde tüketim malları imalatındaki KKO %73,2’den %74’e çıkmış; ara malları imalatındaki KKO ise %80’den %78,9’a inmiştir. Dolayısıyla, yatırım malları KKO’sundaki artma eğiliminin yerini azalma eğilimine bıraktığı görülürken, ara malları KKO’sundaki azalma eğiliminin ve tüketim malları KKO’sundaki artma eğiliminin devam ettiği görülmektedir.

Tahminler¹

Geçtiğimiz ay yayınlanan bültenimizde işsizlik verilerinde düşüş beklediğimizi belirtmiştik. 16 Temmuz tarihinde açıklanan Nisan 2018 dönemi işsizlik oranları beklentilerimize paralel olmakla birlikte, beklentimizin altında azalmıştır. Hem genel işsizlik, hem de tarım dışı işsizlik oranları 0,5 puan düşmüş ve sırasıyla %9,6 ve %11,4 oranlarında seyretmiştir. Diğer yandan, mevsimsellikten arındırılmış tarım dışı işsizlik oranı 0,4 puan artarak %12,2 olarak açıklanmıştır.

Mayıs 2018 dönemine ilişkin tahminlerimiz işsizlik verilerindeki düşüşün azalarak devam edeceği yönünde. Genel işsizlik oranının 0,1 puan azalarak %9,5, tarım dışı işsizlik oranının ise sabit kalarak %11,4 oranında gerçekleşeceğini öngörüyoruz. Mevsimsellikten arındırılmış tarım dışı işsizlik oranının ise 0,4 puan artarak %12,6 oranına çıkmasını tahmin ediyoruz. İstihdam oranının 0,4 puan artarak %48,3 seviyesine ulaşmasını bekliyoruz.

Sanayi istihdamının Nisan dönemi değerine ilişkin tahmin ettiğimiz rakam 5 milyon 599 bin kişi olurken, gerçekleşme 5 milyon 650 bin kişi olmuştur. Tahminlerimize göre Mayıs döneminde bu sayının 5 milyon 660 bin kişi seviyesinde seyretmesi beklenmelidir. Aşağıdaki tabloda Mayıs dönemine ilişkin tahminlerimiz ve önceki tahminlerimizle gerçekleşmeleri yer almaktadır.

¹ Gelecek aya ilişkin genel ve tarım dışı işsizlik oranları ile istihdam oranı ve sanayi istihdamı tahminleri ilgili değişkenin kendi geçmiş değerleri ile GYSH ve Sanayi Üretim Endeksi(SÜE)’nin geçmiş değerleri kullanılarak yapılmaktadır.

Gösterge	Mayıs 2018	Hatırlatma			
		Nisan 2018		Mart 2018	
	SPM Tahmin	SPM Tahmin	Gerçekleşen	SPM Tahmin	Gerçekleşen
İşsizlik Oranı (%)	9,5	9,1	9,6	9,9	10,1
Tarım Dışı İşsizlik Oranı (%)	11,4	11,0	11,4	11,6	11,9
MEA Tarım Dışı İşsizlik (%)	12,6	11,6	12,2	11,5	11,8
İstihdam Oranı (%)	48,3	48,0	47,9	47,1	47,1
Sanayi İstihdamı (Bin Kişi)	5660	5599	5650	5675	5617

Kaynak: TÜİK, SPM tahminleri

Sonuç

İşsizlik verilerinde Nisan döneminde gözlediğimiz aşağı yönlü trendin Mayıs döneminde azalarak devam etmesi beklenmelidir. Nisan döneminde ihracat bir önceki döneme göre %11 azalırken, yatırım malları ve hammadde ithalatı %3 oranında azalmıştır. Diğer yandan sanayi üretim endeksinin 5,5 puan azaldığı görülmektedir. Dolayısıyla bu gelişmeler Mayıs dönemi işsizlik/istihdam verilerine yansiyacaktır. Yaptığımız sayısal tahminler de bu beklentimizi destekler niteliktedir.